

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Elatusapu

Elatusapu

Kypros

1 Mitä käsitteillä "elatusapu" ja "elatusvelvollisuus" tarkoitetaan käytännössä? Kuka on velvollinen maksamaan elatusapua kenelle?

Molemmat vanhemmat vastaavat alaikäisten lastensa elatuksesta taloudellisten mahdollisuuksiensa mukaisesti siitä riippumatta, asuvatko he yhdessä vai erillään. Eronneella puolisolalla on myös entisen puolisonsa elatusvelvollisuus, jos tämä ei pysty elättämään itseään omilla varoillaan. Vanhempien on maksettava elatusta lapsilleen ja eronneen puolison entiselle puolisolleen. Myös täysi-ikäisillä lapsilla on elatusvelvollisuus vanhempiinsa nähden, jos nämä eivät pysty elättämään itseään omilla varoillaan tai tuloillaan.

2 Mihin ikävuoteen asti lapsi voi saada elatusapua? Sovelletaanko alaikäisten ja aikuisten elatusapuun eri sääntöjä?

Lapsen oikeus saada elatusta päättyy, kun hänestä tulee täysi-ikäinen eli hän täyttää 18 vuotta. Poikkeuksena on tilanne, jossa hän ei täysi-ikäiseksi tultuaan kykene itse vastaamaan toimeentulostaan, esimerkiksi kun lapsi on fyysisesti tai henkisesti sairas tai hän ei voi tehdä työtä, koska saa korkea-asteen koulutusta tai ammatillista koulutusta, tai aikuinen poika suorittaa pakollista asevelvollisuuttaan.

Kyproksen lainsäädännön ja varsinkin vanhempien ja lasten välisistä suhteista annetun lain

216/90 34 §:n nojalla myös vanhemmillä on oikeus saada elatusta aikuisilta lapsiltaan.

3 Pitääkö minun kääntyä toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen puoleen saadakseni elatusapua? Mitkä ovat hakemusmenettelyn tärkeimmät vaiheet?

Elatusasioissa on käännyttävä asuinprefektuurin perhetuomioistuimen puoleen.

Menettely aloitetaan siten, että kantaja jättää ensiksi elatushakemuksensa tuomioistuimelle ja liittää siihen valan velvoituksin antamansa lausunnon.

Asiakirjat rekisteröidään tuomioistuimessa. Hakemus annetaan tiedoksi elatusvelalliselle, jolle varataan tilaisuus tulla kuulluksi ja joka voi vastustaa hakemusta. Jos asianosaisten välille syntyy sopu, elatuspäätöksessä vahvistetaan saavutettu sopimus. Muussa tapauksessa hakemus siirretään tuomioistuimen suulliseen käsittelyyn, ja tuomioistuin päättää asiasta asianosaisten lausuntojen ja heidän esittämänsä todistusaineiston perusteella.

4 Voiko elatusapua hakea sukulaisen (jos voi, miten kaukaisen?) tai alaikäisen lapsen puolesta?

Kun elatusvelkoja on alaikäinen eli alle 18-vuotias, elatushakemuksen tekee elatusvelkojan puolesta ja tämän hyväksi holhooja (esimerkiksi äiti).

5 Jos haluan panna asian vireille tuomioistuimessa, mistä saan tietää mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Jos elatusvelkoja on alaikäinen, perhetuomioistuinlain 23/90 (muutettuna) 12 §:n mukaisesti tuomiovalta kuuluu tuomioistuimelle, jonka tuomiopiirissä elatusvelkojalla tai -velallisella on vakinainen asuinpaikka (12 §:n 1 momentin b kohta). Kaikissa muissa tapauksissa eli kun elatusvelkoja on aikuinen, tuomiovalta kuuluu tuomioistuimelle, jonka tuomiopiirissä sijaitsee elatusvelkojan tai -velallisen vakituinen asuinpaikka tai työpaikka (12(1) §:n a kohta).

6 Pitääkö minun mennä jonkun välikäden (asianajajan, keskus- tai paikallisviranomaisen) kautta voidakseni panna asian vireille tuomioistuimessa? Ellei, mitä menettelyä on noudatettava?

Elatushakemuksen voi tehdä itse tai asianajajan välityksellä.

Menettelyn osalta ks. vastaus kohdassa 3.

7 Onko oikeuskäsittely maksullinen? Jos on, paljonko se maksaa? Jos varani eivät riitä, voinko saada oikeusapua käsittelyn kustannusten kattamiseksi?

Menettelyssä on maksettava palkkio asianajajalle, jos tällainen on palkannut, sekä tuomioistuimen kulut. Kulujen määrät vahvistetaan asetuksissa, jotka Kyproksen korkein oikeus aika ajoin julkaisee. Kulujen tarkka määrä riippuu oikeudenkäynnin kestosta ja monimutkaisuudesta. Jos kantajalla ei ole varaa oikeudenkäyntikuluihin, hän voi hakea maksutonta oikeusapua lain 165(I)/2002 (muutettuna) nojalla.

8 Minkä tyyppistä elatusapua tuomioistuin voi myöntää? Miten sen määrä lasketaan? Voidaanko tuomioistuimen päätöstä tarkistaa elinkustannusten tai perhetilanteen muuttuessa? Jos voidaan, miten (esim. automaattinen indeksointi)?

Tuomioistuin voi määrätä elatusta seuraavasti: vanhemmalta lapselle, lapselta vanhemmalle ja eronneelta puolisolta entiselle puolisolle. Kun elatuksen määrää vahvistetaan, otetaan huomioon elatusvelkojan tarpeet ja elatusvelallisen taloudelliset resurssit. Elatukseen kuuluu kaikki, mikä on tarpeellista elatusvelkojan toimeentulon ja hyvinvoinnin kannalta, samoin kuin tarvittaessa hänen koulutuskustannuksensa (lain 216/90 37 §).

Tuomioistuin voi hakijan tai hänen asiamiehensä pyynnöstä muuttaa elatuspäätöstä, jos elatusvelkojan elinkustannukset tai perheolosuhteet ovat muuttuneet tai jos elatusvelallisen olosuhteet ovat muuttuneet (lain 216/90 38 §:n 1 momentti).

Sen lisäksi että elatuspäätöstä voidaan muuttaa olosuhteiden tai kustannusten muuttuessa, lain 216/90 38 §:n 2 momentin mukaisesti elatusta korotetaan automaattisesti kymmenellä prosentilla 24 kuukauden välein, ellei tuomioistuin toisin määrää.

9 Miten ja kenelle elatusapu maksetaan?

Elatus maksetaan kuukausittain pankkisiirrolla, sekillä tai käteisellä elatusvelkojalle tai tämän holhoojalle tai asianajajalle.

10 Jos elatusvelvollinen ei maksa vapaaehtoisesti, mitä pakkotoimia voidaan käyttää?

Jos elatusvelkoja jättää elatuspäätöksen mukaisen elatuksen maksamatta, elatusmaksu peritään samalla tavalla kuin sakko. Menettelyssä on mahdollista antaa pidätysmääräys (lain 216/90 40 §).

11 Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoa koskevista rajoituksista, erityisesti velallisen suojaa koskevista säännöistä sekä määräajoista tai vanhentumisajoista.

Lain 232/91 9 §:n 3 momentin mukaan elatuspäätöksen mukaiset erääntyneet elatusvelvoitteet vanhenevat kahdessa vuodessa.

Aikaa, jonka elatusvelallinen on poissa Kyproksesta, ei oteta huomioon laskettaessa kahden vuoden vanhenemisaikaa.

12 Onko olemassa viranomainen tai järjestö, joka voi auttaa minua elatusavun perimisessä?

Sellaista kansallisen tason viranomaista tai organisaatiota ei ole.

13 Voiko viranomainen tai järjestö maksaa elatusavun ennakkoon kokonaan tai osittain elatusvelvollisen sijasta?

Ks. edellinen vastaus.

14 Mitä tapahtuu, jos elatusvelvollinen asuu ulkomailla:

14.1 Voiko elatusapuun oikeutettu saada apua viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Kyllä, hakija/elatusvelkoja voi tällöin pyytää apua Kyproksen keskusviranomaiselta, joka on oikeus- ja yleisen järjestyksen ministeriö.

14.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä?

Kyseinen henkilö tai hänen asianajajansa voi olla keskusviranomaiseen yhteydessä puhelimitse, kirjallisesti (tavallisella kirjeellä, faksilla tai sähköpostilla) tai tulemalla itse paikalle.

15 Mitä tapahtuu, jos elatusapuun oikeutettu asuu ulkomailla:

15.1 Voiko elatusapuun oikeutettu hakea apua suoraan viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Jos hakija/elatusvelkoja asuu toisessa maassa ja elatusvelallinen Kyproksella, hakija voi pyytää apua Kyproksen keskusviranomaiselta eli oikeus- ja yleisen järjestyksen ministeriöltä. Yhteydenotto on tehtävä hakijan asuinmaan keskusviranomaisen välityksellä, ei siis suoraan.

Toinen vaihtoehto on, että hakija asioi asianajajansa välityksellä suoraan tuomioistuimen kanssa.

15.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä ja minkälaista apua voin saada?

Tässä tapauksessa keskusviranomaiseen voi olla yhteydessä puhelimitse tai kirjallisesti (tavallisella kirjeellä, faksilla tai sähköpostilla), ja keskusviranomainen auttaa toimittamaan kirjallisen elatushakemuksen toimivaltaiselle kansalliselle tuomioistuimelle.

16 Sitooko vuoden 2007 Haagin pöytäkirja tätä jäsenvaltiota?

Kyllä, vuoden 2007 Haagin pöytäkirja sitoo Kyprosta.

17 Jos vuoden 2007 Haagin pöytäkirja ei sido tätä jäsenvaltiota, mitä lakia elatusvaateisiin sovelletaan yksityisoikeutta koskevien sääntöjen mukaan? Mitkä ovat tähän lakiin sisältyvät kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt?

Ei sovellu.

18 Mitkä ovat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen V luvussa tarkoitettua oikeuden saatavuutta rajat ylittävissä asioissa koskevat säännöt?

Uuden elatusvelvoitteita koskevan asetuksen (neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009) mukaisesti hakemukset toimitetaan nyt suoraan toimivaltaiselle Kyproksen tuomioistuimelle Kyproksen keskusviranomaisen välityksellä.

Tuomioistuimissa asioimista helpotetaan myös tarjoamalla oikeusapua sekä kansallisen lain 165(I)/2002 nojalla että oikeusapua rajat ylittävissä riita-asioissa koskevan EU-direktiivin nojalla.

19 Minkälaisia toimenpiteitä jäsenvaltio on toteuttanut huolehtiakseen elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa kuvattujen tehtävien hoitamisesta?

Varmistaakseen 51 artiklan virheettömän täytäntöönpanon keskusviranomainen tekee läheistä yhteistyötä toimivaltaisten valtion viranomaisten kanssa.

Tällöin tarkoituksena on muun muassa hankkia pyydyt tiedot, kuten elatusvelallisen asuin- ja työpaikan osoite ja hänen tulotietonsa. Tarkoituksena on selvittää elatusvelallisen olinpaikka ja toimittaa tuomioistuimelle ajan tasalla olevat osoitetiedot, jotta tuomioistuinasiakirjat voidaan antaa velalliselle tiedoksi.

Oikeusapua koskevat säännökset eivät sovellu, sillä yllä mainitut toimet samoin kuin asetuksen (EY) N:o 4/2009 mukaiset pyyntöjen toimittamiset eteenpäin hoitaa hakijoiden puolesta keskusviranomainen eikä oikeusapua niin ollen tarvita.

Päivitetty viimeksi: 15/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.